

ПОЛЯКИ ТИМЧАСОВО ЗАБОРОНИЛИ ЕУПАРЕН

В Польщі тимчасово (до 31.05.2007р.) заборонено продаж і застосування препаратів еупарен мульті та фолікур мульті. В Німеччині виявлено, що озонування стокових і ґрунтових вод з плантацій суниці, де їх застосовують, може спричинити утворення нітросоамінів – рако-творчих для людини сполук.

В спеціальних дослідженнях ретельно перевіряють вплив озону на продукти розпаду діючої речовини еупарену й фолікуру, які єврокомісією було включено до списку безпечних засобів захисту рослин.

Фірма Байер до початку сезону має намір надати єврокомісії докази, щоб розвіяти сумніви щодо застосування цих препаратів.

За матеріалами «Haslo ogrodnicze», 2007, №1 (О.О.Дрозд)

"ПРОШУ ВИБАЧЕННЯ"

У західноєвропейських періодичних виданнях трапляються оголошення нижче наведеного змісту (подається скорочено, імена і назви змінені):

"Я, Олександра Ялінська, веду діяльність з назвою "Плодоовочево господарство Олександри Ялінської" в селі Воловець,

цим прошу вибачення у датської фірми "Роулсен Посер", що знаходиться у м.Фреденсборау, за порушення прав її інтелектуальної власності, у тому числі виняткового права на сорти рослин Поулрім, Поулрек, Поуларі, що їй належать, а також товарних марок Тройка і Палас.

Допущені мною порушення стосуються використання посівного матеріалу захищених сортів рослин, а також позначення їх товарними марками без згоди на це фірми "Роулсен Посер".

За матеріалами «Szkolkarstwo», 2006, №6 (О.В.Мельник)

ПРЕПАРАТ ПРОТИ ПАРШІ ЯБЛУНІ

Ефективну дію екстракту з рослини юка на паршу яблуні виявлено в голландському дослідному центрі університету Вагенінген. Очікується впровадження цього препарату у виробництво у так званих «органічних» (екологічних) садах.

Застосовуючи препарат юки в традиційній програмі хімічного захисту, використання синтетичних засобів обмежують.

За матеріалами «Ochrona Roslin», 2006, №11 (О.О.Дрозд)

БІЛА ПАСТКА ДЛЯ ПИЛЬЩИКА

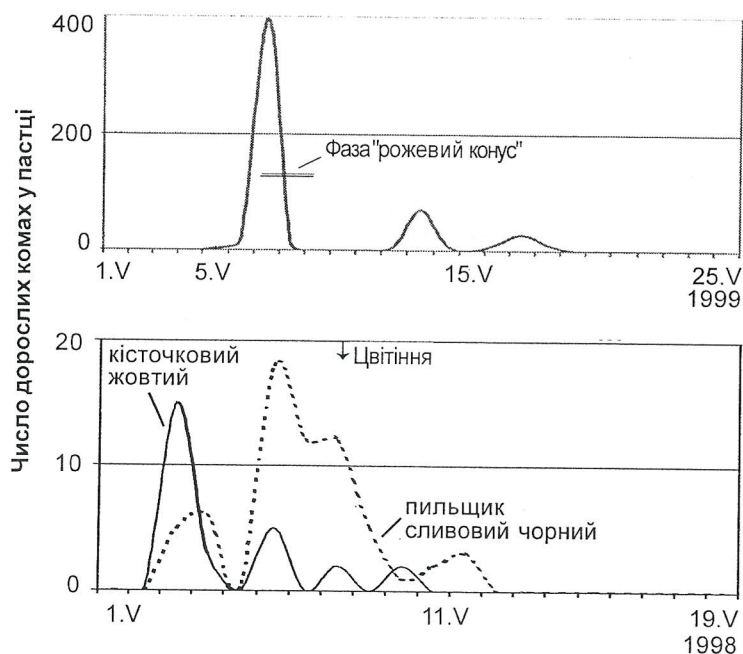
Висока шкочинність яблуневого і сливового пильщиків вимагає уважного ставлення до боротьби з ними, бо в окремі роки висока чисельність шкідників стає причиною втрат значної частини зав'язі, а то й усього врожаю.

Доросла комаха яблуневого пильщика з перетинчатими крилами має жовте забарвлення і довжину 6–7 мм. Комаха сливового чорного пильщика розміром 4–6 мм – чорна з жовтими ніжками, а кісточкового жовтого плодового пильщика – жовто-оранжева. Самка пильщика відкладає яйця у сильні генеративні бруньки. Одна личинка пошкоджує декілька зав'язей.

Моніторинг льоту шкідника

Ступінь загрози оцінюють за допомогою білих клейових пасток, які в Польщі чіпляють на деревах яблуні на початку фази рожевий конус, а сливи – на початку фази білий конус. Не можна це робити надто рано, бо пастку

забруднять інші комахи, що масово вилітають напровесні, а при запізненні важко оцінити фактичну загрозу від шкідника, що нерідко трапляється у практиці. Тому важливо вчасно встановити пастки, бо масовий літ яблуневого чи сливового пильщика зазвичай триває не більше двох днів (рисунок).

Рис. Динаміка льоту яблуневого (угорі) і сливового (внизу) пильщика [1]:

1 – сливовий чорний пильщик; 2 – кісточковий жовтий плодовий пильщик.

В умовах Лісостепу України літ яблуневого, сливового чорного та кісточкового жовтого плодових пильщиків триває дещо довше.

В насадженні з декількома сортами яблуні (сливи) ставлять 1–2 пастки на кожні 5–10 га, на масив сорту з раннім та пізнім цвітінням. Кожні 2–3 дні пастки перевіряють, нотуючи кількість пійманих комах, які виймають пінцетом або паличкою.

Поріг шкідливості

Якщо до кінця цвітіння яблуні в пастку потрапить 20 і більше комах пильщика, роблять обприскування. Для сливового пильщика поріг шкідливості значно вищий – 60 комах на пастку.

Обприскують під кінець опадання пелюсток. Нерідко з цим запізнюються. Якщо в кварталі з рано квітучим Айдаредом є сорти з пізнім строком цвітіння, обприскування проти пильщика роблять після завершення цвітіння останніх.

Хімічний захист

Проти пильщиків застосовують чимало препаратів. Каліпсо ефективніший при температурі вищій за 10°C. Препарат не шкідливий для комах-запилювачів, тому його застосовують під час цвітіння, вчасно обприскуючи сорти з раннім його початком (Айдаред).

Польська програма захисту яблуні від пильщика

Від фази "зелений конус" до кінця цвітіння

Поріг шкідливості. Від фази "рожевий конус" до кінця цвітіння перевіряють білі клейові пастки раз на два дні; поріг шкідливості, в середньому, 20 дорослих комах пильщика на одну пастку за увесь період спостережень. В кінці цвітіння оглядають по 20 квіток з кожного з 20 дерев (всього 400 квіток); поріг шкідливості – 12 пошкоджень на 400 квітках.

Застосовують один з наступних препаратів:

- актара (Actara 25WG) – 0,16–0,2 кг/га;
- базудін (Basudin 600EW) – 0,9 л/га;
- Бі 58 новий (Bi 58 Nowy*) – 1,5–2,25 л/га
- каліпсо (Calypso 480SC) – 0,1 л/га;
- данадім (Danadim 400EC) – 1,5–2,25 л/га;
- діазол (Diazol 500EW) – 1,15 л/га;
- дімезил (Dimezyl 400EC) – 1,5–2,25 л/га;
- фифанон (Fyfanon 500EC) – 2,5 л/га;
- моспілан (Mospilan 20SP) – 0,125 кг/га;
- овадофос (Owadofos 540EC) – 2,25 л/га;
- овадокс (Owadox 1000EC) – 1,125 л/га;
- сумітрон супер (Sumithion Super 1000EC) – 1,125 л/га;
- золон (Zolone 350EC*) – 1,8–2,6 л/га.

Примітка.
* Препарати в Польщі вилучено з продажу.

Обробку роблять на початку появи личинок (під кінець опадання квіткових пелюсток). Цими ж препаратами знищують попелицю.

Польська програма захисту насаджень сливи від пильщика

Після цвітіння

Застосовують один з наступних препаратів:

- базудін (Basudin 600EW) – 0,9 л/га;
- Бі 58 новий (Bi 58 Nowy*) – 1,5–2,25 л/га
- каліпсо (Calypso 480SC) – 0,15 л/га;
- данадім (Danadim 400EC) – 1,5–2,25 л/га;

діазол (Diazol 500EW) – 1,15 л/га;
дімезил (Dimezil 400EC) – 1,5–2,25 л/га;
моспілан (Mospilan 20SP) – 0,125 кг/га;
овадофос (Owadofos 540EC) – 2,25 л/га;
овадокс (Owadox 1000EC) – 1,125 л/га;
сумітїон супер (Sumithion Super 1000EC) – 1,125 л/га;
золон (Zolone 350EC*) – 1,8–2,6 л/га.

Обробляють одразу після опадання квіткових пелюсток; після перевищення порогу шкідливості – в середньому 60 комах сливого пильщика на білу клейову пастку.

Рекомендації з наведеної польської програми захисту для умов України мають довідковий характер.

Література

1. Macesiak A. Biale pulapki lepowe pomagaja ocenic zagrozenie przez owonice // Sad Nowoczesny, 2003, №3.– P. 10–11.
2. Program ochrony roslin sadowniczych na rok 2007.– Plantpress, 2007.– P.77–78; 96.

(І.В.Крикунов, О.В.Мельник, О.О.Дрозд)

ДЕЗИНФЕКЦІЯ КОНТЕЙНЕРІВ

У боротьбі з яблуневою плодожеркою важливо дотримуватися чистоти контейнерів та іншої дерев'яної тари, що використовується для зберігання плодів. Як виявили американські дослідники, в деревині контейнера може зимувати до 12 гусениць цього шкідника (більшість – в тріщинах кори дерев). Деревина може стати джерелом інфекції найбільш шкочинної в фруктосховищах плодової гнилі.

В американській експортній фірмі «Auvil Fruit Company» навесні минулого року запровадили нескладний спосіб запобігання вказаній вище проблемі. Контейнери на півхвилини занурюють у гарячу воду з температурою 80°C.

Ефективність обробки виявилась високою, хоча не завжди і повністю гусениці плодожерки гинули одразу. Сховавшись у тріщинах деревини, близько 16 % з них рятувалося від згубної дії температури, але здатність до перетворення в дорослого метелика втрачалася.

Залежно від пористості і чистоти обробки деревини, обробка гарячою водою збудника гнилі знищує майже повністю.

За матеріалами «Good Fruit Grower», 1.10.2006 (О.О.Дрозд)

ВОДА Й ЕФЕКТИВНІСТЬ ХІМЗАХИСТУ

Воду в хімічному захисті рослин розглядають з економічного й екологічного аспекту, прагнучи до раціонального використання.

Чистота води

Вода є розчинником хімічних препаратів і повинна бути чистою з фізичного і хімічного боку. У воді зазвичай переважають солі кальцію, магнію і в меншій кількості – заліза, калію, марганцю, бору та стронцію. Їх присутність суттєво впливає на ефективність обприскування.

Активна сполука препарату нерідко буває у формі солі чи слабкої кислоти, що реагує з наявними у воді катіонами кальцію і магнію ще в баку оприскувача, або краплині робочого розчину на поверхні листка. Результатом стає видимий на листку під мікроскопом осад або дрібні кристалики зв'язаного й хімічно неактивного препарату. Чим «твердіша» вода, тим більше в ній небажаних катіонів.

Для обприскування найбільш придатна «м'яка» вода, хоча і в ній є певна кількість небажаних катіонів. За максимальну їх кількість приймають 100 мг карбонату кальцію на літр води. Якість води покращують пом'якшувачем Ніагара.

Температура води

Щоб запобігти термічному шоку рослин, воду беруть з наближеною до навколишнього середовища температурою (вимірюють у місці обприскування). В холодну погоду не слід обприскувати теплим розчином препарату, а з холодним не працюють в спекотну сонячну погоду (останнє буває частіше).

Ідеальною є дощова вода, яку збирають з дахів теплиць, господарських споруд чи будинків.

Кислотність води

Для приготування розчину препарату кращою вважають слабкокисло воду з показником рН в інтервалі 5–6. Нерідко цей показник вищий за причини наявності у воді гідрату окису кальцію, що може спричинити в розчині хімічну реакцію і погіршити проникнення препарату всередину рослини. Буферні властивості має згаданий кондиціонер Ніагара.

*За матеріалами «XVI Spotkanie sadownicze Sandomierz 2007»
(О.О.Дрозд)*